

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 14 0 U 001978 18 Uvp
Banjaluka, dana 26. jula 2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Edine Čupeljić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Margarete Nikić, u upravnom sporu po tužbi tužiteljice S.L. iz S., koju zastupa punomoćnik V.T.Š., advokat iz I.S., protiv rješenja tuženog Ministarstva, Odjeljenja P., broj: ... od 12. februara 2013. godine, u predmetu porodične invalidnine, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj: 14 0 U 001978 13 U od 07. oktobra 2013. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 26. jula 2018. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom se odbija tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim se odbija žalba tužiteljice protiv rješenja Odjeljenja za opštu upravu Administrativne službe Opštine I.S., broj: ... od 09. jula 2012. godine. Prvostepenim rješenjem se tužiteljici, supruzi umrlog borca D.L., ukida pravo na porodičnu invalidnu počev od 01. marta 2012. godine (tačka 1. dispozitiva) i određuje da ovo rješenje podliježe reviziji, ali da revizija i žalba ne odlažu izvršenje rješenja (tačka 2. dispozitiva).

Odbijanje tužbe se obrazlaže stavom da je osporeni akt pravilan i zakonit, jer je u ponovnom postupku pribavljen nalaz i mišljenje prvostepene ljekarske komisije, broj: ... od 03. jula 2012. godine, kao i drugostepene ljekarske komisije, broj ... od 31. januara 2013. godine, kojim je utvrđeno da je suprug tužiteljice umro dana 13. januara 1995. godine, da je bolovao od astme i da je liječen ranije 1978. godine u Bolnici ... u S., da je zbog oboljenja pluća vremenom došlo do popuštanja rada srca, te da je razlog smrti popuštanje rada srca kao posljedica hroničnog oboljenja pluća. Cijeneći da su nalazi precizni, dovoljno obrazloženi i dati u skladu sa pravilima medicinske struke i odredbama Pravilnika o radu ljekarskih komisija za ocjenu vojnog invaliditeta („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 100/12) i imajući u vidu da je pravilno utvrđeno da je bolest nastala prije rata, a u toku vršenja vojne službe da je došlo do pogoršanja bolesti sa smrtnim ishodom, sud u pobijanoj presudi prihvata zaključak tuženog da ne postoji uzročno-posljedična veza između vršenja vojne službe, bolesti i smrti prednika tužiteljice, te cijeni da je osporenim aktom pravilno odbijena žalba kao neosnovana.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude, tužiteljica osporava njenu zakonitost iz razloga sadržanih u članu 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), zbog

povrede pravila upravnog postupka, koja je od uticaja na drugačije rješenje ove upravne stvari i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Ističe da se nisu promijenile okolnosti koje bi uticale na promjenu korišćenja prava i ukidanje stečenog prava priznatog 1995. godine. Prigovara da je nalaz i mišljenje u kojem se navodi da je prednik tužiteljice liječen 1978. godine u bolnici zbog oboljenja pluća, da je oboljenje bilo hronično, da je od ležanja u bolnici do smrti proteklo 15 godina, što je dovelo do prestanka rada srca i njegove smrti, neutemeljen. Sačinjen je bez odgovarajuće medicinske dokumentacije. Prednik tužiteljice je vojno angažovan 1992. godine i do smrti je bio pripadnik VRS, pa te činjenice ukazuju da uzrok njegove smrti nije posljedica ranije bolesti, jer se nalazio na prvoj borbenoj liniji i pozlilo mu je na borbenom položaju, a bolest i smrt su u uzročno-posljedičnoj vezi sa vršenjem vojne službe. Ukazuje da je pribavila podatak o razlozima penzionisanja njenog supruga i da taj dokaz potvrđuje nepravilnost nalaza i mišljenja ljekarskih komisija, da je penzionisan zbog gubitka oka kada je povrijeđen na radu, pa da invalidsku penziju nije ostvario zbog srčanih problema i astme kako pogrešno zaključuju ljekarske komisije. Poziva se na član 8. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu: ZOUP), kojim je propisana obaveza utvrđivanja pravog stanja stvari i pravog i potpunog utvrđivanja činjenica i okolnosti važnih za donošenje rješenja, a u ovom slučaju nisu ispoštovane odredbe ZOUP i da je pogrešno primijenjen materijalni propis. Dostavljanje medicinske dokumentacije o bolesti prednika nije nemoguće, jer je uništena u toku rata. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda preinači, tužba uvaži i poništi osporeni akt ili presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Tužena nije dala odgovor na zahtjev.

Iz stanja spisa predmeta proizlazi da je tužiteljica podnijela i prijedlog za ponavljanje postupka pravosnažno okončanog pobijanom presudom, o kojem je taj sud odlučio rješenjem broj: 14 0 U 001978 13 Uvl od dana 30. januara 2014. godine, kojim je prijedlog odbacio, primjenom člana 45. stav 2. ZOUP, uz obrazloženje da sud u upravnom sporu nije utvrđivao činjenično stanje, nego je upravni spor riješio na osnovu činjenica utvrđenih u upravnom postupku, pa da se nove činjenice i novi dokazi mogu koristiti samo kao razlog za obnovu upravnog postupka kod organa čijim je upravnim aktom okončan upravni postupak. Rješenjem istog suda broj: 14 0 U 001978 14 Uvlž od 17. aprila 2015. godine, žalba tužiteljice je odbijena kao neosnovana.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmeta ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno članu 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Prvostepenim rješenjem, koje je doneseno u izvršenju rješenja tuženog broj: ... od 07. marta 2012. godine donesenog u vršenju revizije rješenja broj: ... od 03. juna 2009. godine na osnovu članova 98. i 99. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 134/11, u daljem tekstu: Zakon o pravima boraca), tužiteljici se ukida pravo na porodičnu invalidninu počev od 01. marta 2012. godine. Isto se zasniva na nalazu i mišljenju prvostepene ljekarske komisije od 03. jula 2012. godine, u kojem se konstatuje da je pravni prednik tužiteljice bio pripadnik oružanih snaga Republike Srpske počev od 04. aprila 1992. godine do 27. novembra 1992. godine i od 01. januara 1993. godine do 13. januara 1995. godine, da mu je dana 22. decembra 1994. godine u toku izvršenja borbenog zadatka pozlilo, da je prebačen u Bolnicu ... na Interno odjeljenje, gdje je preminuo dana 13. januara 1995. godine, zbog popušanja rada srca kao posljedice hroničnog oboljenja pluća, pa zaključuje da

nema uzročno-posljedične veze između oboljenja pluća sa popuštanjem rada srčane funkcije koje su dovele do smrtnog ishoda i vršenja vojne službe, jer bolest nije nastala u vrijeme vršenja vojne službe, nego je unešena u rat. Osporeni akt je u činjeničnom smislu zasnovan na nalazu drugostepene ljekarske komisije od dana 31. januara 2013. godine, datom na osnovu priložene vojne i medicinske dokumentacije, u kojem se konstatuje: učešće u ratu; zdravstveni karton nije pribavljen jer je dokumentacija uništena tokom ratnih dejstava; u otpusnici Gradske bolnice ... broj: ..., u epikrizi se navodi da je 1978. godine prvi put liječen u Bolnici ..., zbog hroničnog bronhitisa, zatim u više navrata zbog astme; liječen je na Trećoj internoj klinici zbog srca i od tada kako stoji u otpusnici nije uzimao lijekove, pušio je i povremeno konzumirao alkohol, u zaključku se navodi dijagnoza: Hronično plućno srce, na terapiji nije došlo do poboljšanja, nego do smrtnog ishoda. U nalazu i mišljenju se utvrđuje da se radi o slučaju pogoršanja bolesti koja je unesena u rat i ne može se uzeti kao osnov za postojanje uzročno-posljedične veze između vršenja vojne službe, bolesti i smrtnog ishoda. Tuženi donoseći osporeni akt u cijelosti prihvata kao pravilan nalaz i mišljenje, te primjenom člana 10. stav 1. Zakona o pravima boraca, zaključuje da tužiteljica ne ispunjava uslove za priznavanje prava i odbija žalbu kao neosnovanu. Presudom se tužba odbija i osporeni akt održava na pravnoj snazi.

Na pravilnost i zakonitost pobijane presude ne utiče prigovor da od ostvarivanja prava na porodičnu invalidninu 1995. godine, do donošenja osporenih rješenja kod tužiteljice nije bilo promjena koje bi uticale ukidanje stečenog prava. Izmjenama zakona, kao i stupanjem na snagu Zakona o pravima boraca, na drugačiji način su regulisana pitanja priznavanja statusa i prava porodice umrlog borca kojoj kategoriji lica je tužiteljica pripadala. Odredbom člana 10. stav 1. tog zakona je propisano da je porodica poginulog borca porodica lica koje je poginulo, umrlo ili nestalo pod okolnostima iz člana 2. stav 1. do 3. ovog zakona ili je umrlo od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene pod tim okolnostima u roku od godinu dana od dana nastanka oštećenja organizma. Prema tome, da bi tužiteljica imala status porodice umrlog borca potrebno je da se utvrdi da je bolest njenog prednika nastala za vrijeme vršenja vojne službe, ili da je vršenje vojne službe uticalo na njen nastanak i da je smrt posljedica te bolesti, a u predmetnom slučaju ovi uslovi nisu ispunjeni.

Neosnovan je navod da se osporeni akt nije mogao zasnovati na nalazu i mišljenju drugostepene ljekarske komisije, u kojem nisu pravilno cijenjeni razlozi zbog kojih je prednik tužiteljice ostvario pravo na invalidsku penziju. Radi se o ostvarivanju prava po dva različita osnova, o ostvarivanju prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite, koji su propisani posebnim zakonom, a i nalazi organa vještačenja se pribavljaju u različitim postupcima i ne mogu se upoređivati. Drugostepena ljekarska komisija je u svom nalazu i mišljenju utvrdila da je bolest nastala prije ratnih dešavanja, odnosno da je unesena u rat i da se radi o pogoršanju bolesti, pa da nema uzročno-posljedične veze između vršenja vojne službe, bolesti i smrtnog ishoda.

Bez značaja su prigovori da tužiteljici nije dostavljen nalaz i mišljenje i da joj nije data mogućnost da se izjasni. Organ uprave nije obavezan da prije odlučivanja nalaz i mišljenje dostavlja stranci na izjašnjenje, jer takva obaveza nije propisana nijednom odredbom Zakona o pravima boraca. Tužiteljici su osporena rješenja uredno dostavljena i na taj način je upoznata sa svim dokaznim sredstvima na osnovu kojih je organ utvrdio odlučne činjenice za odlučivanje, tako da nije učinio povredu postupka propisanu članovima 8. i 9. ZOUP na koje tužiteljica neosnovano ukazuje.

Imajući u vidu da je nalaz i mišljenje na kojem je zasnovan osporeni akt sačinjen nakon uvida u spis i raspoloživu medicinsku dokumentaciju i da je utvrđeno da se radi o pogoršanju bolesti koja je unesena u rat, a ne o bolesti zadobijenoj pod okolnostima iz člana 2. stav 1. do 3. Zakona o pravima boraca u smislu člana 10. stav 1. istog zakona, a navodima zahtjeva argumentovano nije doveden u sumnju činjenični zaključak da se ta bolest ne može prihvatiti kao osnov za postojanje uzročno-posljedične veze između vršenja vojne službe, bolesti i smrtnog ishoda, slijedom toga da se tužiteljici ne može priznati status člana porodice umrlog borca, ovaj sud ocjenjuje da je presudom tužba pravilno odbijena kao neosnovana.

Kod takvog stanja stvari, donošenjem pobijane presude nije ostvaren nijedan razlog njene nezakovitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, zbog čega se na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona, zahtjev odbija.

Zapisničar
Margareta Nikić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost opravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić